

LÄNSSTYRELSEN

Stockholms län

Naturvårdsenheten
Amanuens Bergquist
08 - 785 51 32

BESLUT

Datum

1979-04-19

Ert datum

Beteckning

11.1211-580B-76

01-20

40
1 (5)

Enligt sändlista

...
...
Ändring av beslut angående naturreservatet Långskär
i Värmdö kommun
(2 bilagor)

Genom beslut den 11 december 1967 och den 22 december 1968 förklarade länsstyrelsen delar av fastigheterna Långvik 1:2 och 1:3, belägna i fd Djurö kommun, som naturreservat med därtill hörande bestämmelser.

Fråga har uppkommit att företa vissa ändringar av föreskrifterna i beslutet samt en översyn av beslutets utformning. Dessutom har en skötselplan utarbetats för reservatet.

Samråd har skett med statens naturvårdsverk och markägaren.

Länsstyrelsen upphäver på grund härav med stöd av 12 § naturvårdslagen (1964:822) sina beslut den 11 december 1967 och den 22 december 1968 angående naturreservatet Långskär.

Med stöd av samma lag förklarar länsstyrelsen samtidigt det område som utmärkts på bifogad karta som naturreservat.

Beskrivning av reservatet

<u>Namn</u>	Naturreservatet Långskär
<u>Kommun</u>	Värmdö
<u>Socken</u>	Nämdö
<u>Fastigheter</u>	Långvik 1:39 och 1:40. Allmänt vatten ingår i reservatet.
<u>Lägesbeskrivning</u>	Ekonomiska kartan blad nr 109 34 och 109 35. Sjökort nr 714, båtsportkort nr 714,3. Reservatet är beläget i Bulleröskär- gården ca 7 km öster om Nämdö och ca 1,5 km söder om Bullerö.

Areal ca 875 ha

Därrav landareal ca 28 ha

Markägare

Naturvårds-

förvaltare

Markägaren i samråd med domänverket

Grund för beslutet

Naturreservatet omfattar öarna Lilla Alskär (Lilla Alsundskobben), Skötskärskobben (Alsundskobbsknallen), Skötskär, Gunnilörarna, Långskär, Långskärskobben, Saxkobben, Ollesgrundet, Namnlösen (Tre Gubbar, Skjutkobbarna), Hjärtskär, Hjärtskärskobben, Kalken, Stora och Lilla Flisan samt ett antal icke namngivna kobbar och skär.

Området är en del av Bulleröskärgården och utgör tillsammans med naturreservatet Bullerö-Rågskär-Skogavik-Hamnskär ett stort sammanhängande skärgårdsområde. Inom naturreservatet Långskär finns ett särpräglad fågelliv med senhäckande och störningskänsliga arter. Det tidigare avsatta fågelskyddsområdet har efter genomgång av nytt inventeringsmaterial från bl a Stockholms läns landsting samt efter samråd med statens naturvårdsverk och ornitologisk expertis visat sig vara omotiverat stort. En ändring av fågelskyddsområdets gränser har därför vidtagits. Det omfattar nu ett mindre område, men ger ändå ett erforderligt skydd åt fågellivet. Områdets gränser framgår av bifogad karta.

Syftet med naturreservatet är att bevara ett utskärgårdsområde av synnerligt värde för kännedomen om landets natur. Områdets ornitologiska värden skall särskilt skyddas och bevaras.

Området bör således skyddas och vårdas som naturreservat.

Föreskrifter för naturreservatet

För att trygga ändamålet med reservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8 och 10 §§ naturvårdslagen samt 3 och 9 §§ naturvårdsförordningen (1976:484) att nedanstående föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla beträffande området.

A) Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen angående inskränkningar i markägarens och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och författningar är det förbjudet att

- uppföra byggnad
- anlägga vägar, bryggor eller liknande anordningar eller uppföra stängsel som hindrar allmänhetens tillträde till området
- bedriva någon form av täktverksamhet
- spränga, schakta, fylla, anordna upplag eller företa ingrepp som i väsentlig mån förändrar markytans form
- framdra luftledning
- under tiden 1 mars-15 augusti inom det land- och vattenområde (fågelskyddsområde) som framgår av bifogad karta, bedriva jakt annat än på räv och mink enligt anvisningar i fastställd skötselplan.

B) Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och författningar är det förbjudet att

- under tiden 1 mars-15 augusti beträda eller befara det land- och vattenområde (fågelskyddsområde) som framgår av bifogad karta
- förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning
- bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller buskar samt att skada vegetationen i övrigt t ex genom att gräva upp ris, örter, gräs, mossor eller lavar
- plocka nattviol eller andra orkidéer
- störa djurlivet (t ex genom att medvetet uppehålla sig i närheten av fågelbo)
- medföra hund, katt eller annat husdjur som inte är kopplat
- för längre tid än två dygn på samma ställe tälta eller förankra båt
- göra upp eld

- på ett störande sätt använda radioapparat, grammofon, bandspelare, musikinstrument e d
- framföra motordriven farkost med högre hastighet än 7 knop med undantag för det område som utmärkts på bifogad karta.

Bestämmelser enligt 3 och 9 §§ naturvårdsförordningen (1976:484) om vård och förvaltning

Syftet med vården och förvaltningen

Reservatet skall vårdas så att dess naturvetenskapliga värden samt dess karaktär som utskärgårdsområde bevaras. Särskild hänsyn skall tas till områdets ornitologiska värden.

Skötselplan

Länsstyrelsen har också denna dag fastställt en skötselplan för reservatet (dnr 11.1211-322-78). Reservatet skall skötas enligt anvisningar i denna plan. Planen kan vid behov omarbetas.

Utmärkning

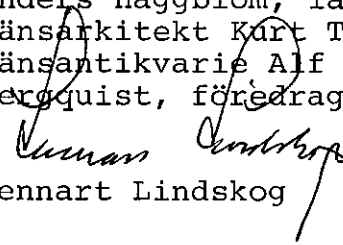
Reservatet skall utmärkas av domänverket enligt de anvisningar som utfärdats av statens naturvårdsverk.

Naturvårdsförvaltning

Naturreservatet skall förvaltas av markägaren i samråd med domänverket. Vid förvaltningen skall samråd fortlöpande äga rum med länsstyrelsen.

Den som vill klaga över länsstyrelsens beslut skall göra detta skriftligen genom besvär till regeringen, jordbruksdepartementet, enligt bilaga (Formulär H).

I den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit länsråd Lennart Lindskog, beslutande, byrådirektör Anders Häggblom, länsassessor Katrin Mehr, biträdande länsarkitekt Kurt Thöldte, överlantmätare Stig Wirén, länsantikvarie Alf Nordström samt amanuens Anders Bergquist, föredragande.

Lennart Lindskog

Anders Bergquist

GR/

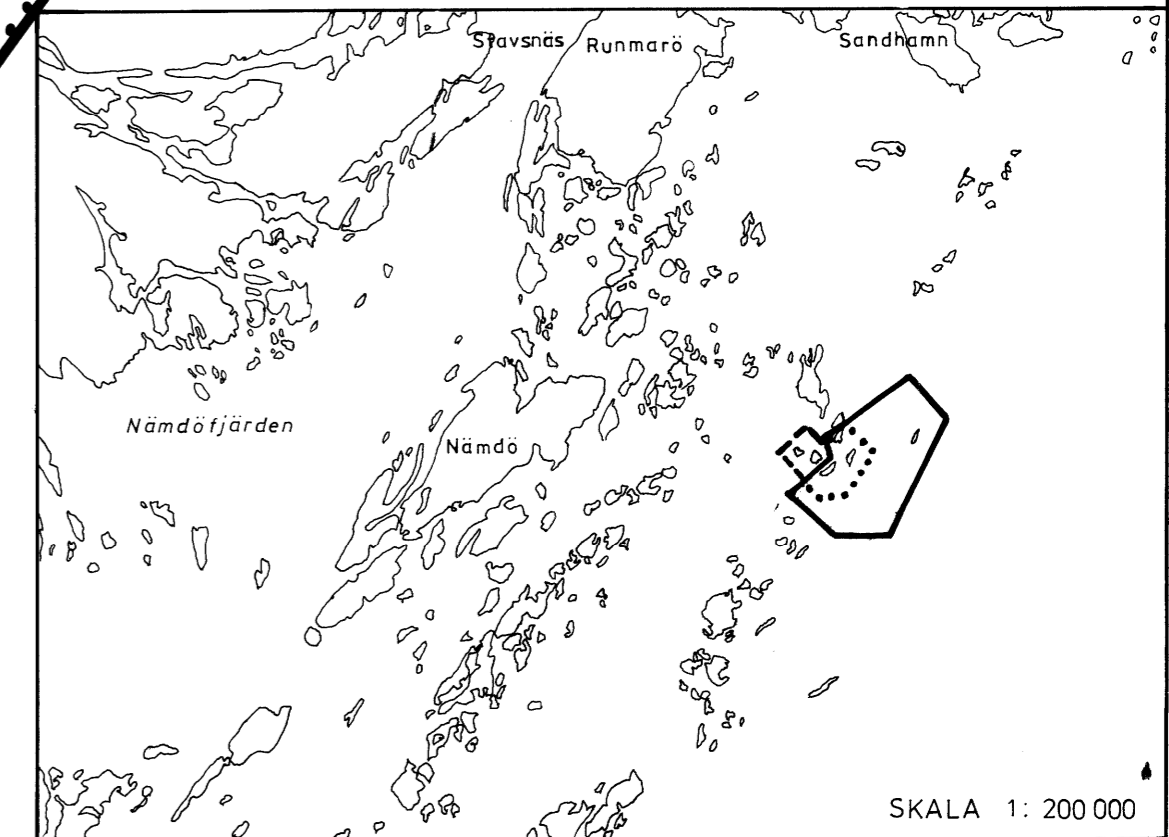
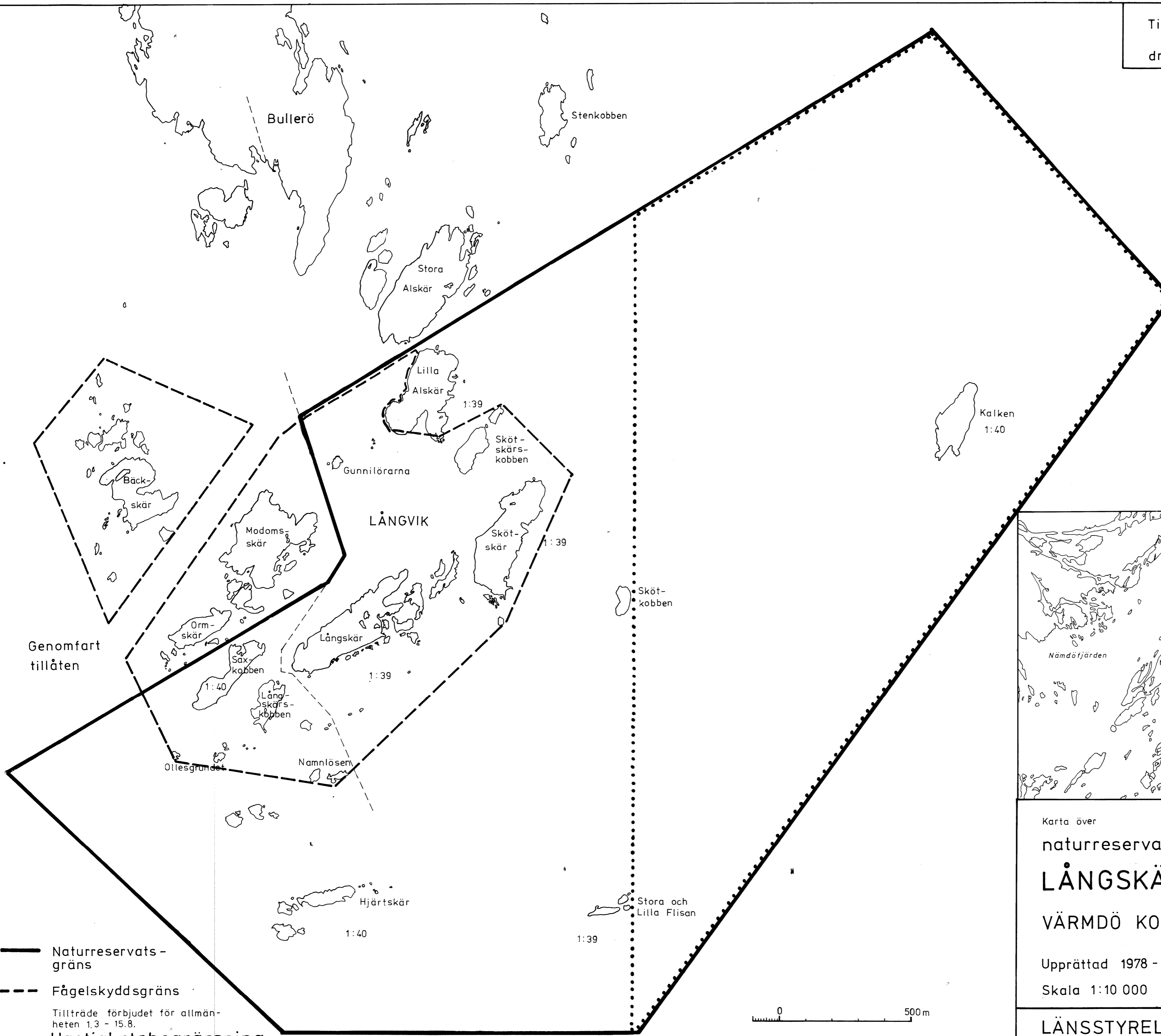
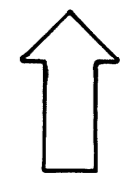
...
Bilagor

Besvärshänvisning (Formulär H)
Karta över området i skala 1:10 000
...

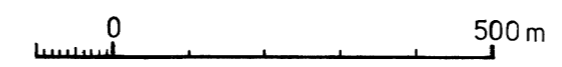
GR/

Tillhör länsstyrelsens beslut

dnr 11.12.11 - 580 B - 76

- Naturreservatsgräns
 - - - Fågelskyddsgräns
 - Hastighetsbegränsning undantaget
- Tillträde förbjudet för allmänheten 1.3 - 15.8.

Karta över
naturreservatet
LÅNGSKÄR

VÄRMDÖ KOMMUN

Upprättad 1978 - 04 - 06 av G. Svaneberg

Skala 1:10 000

LÄNSSTYRELSEN STOCKHOLMS LÄN
NATURVÅRDSENHETEN

LÄNSSTYRELSEN

Stockholms län

Naturvårdsenheten
Björn Hjernquist
08 - 785 51 39

BESLUT

Datum

1979-04-19

Ert datum

Beteckning

11.1211-322-78

01-20

Enligt sändlista

Fastställelse av skötselplan för naturreservatet
Långskär i Värmdö kommun
(2 bilagor)

Med stöd av 9 § naturvårdsförordningen fastställer länsstyrelsen bifogade skötselplan för naturreservatet Långskär i Värmdö kommun. Planen kan vid behov revideras.

Länsstyrelsen fastställer samma dag föreskrifter för naturreservatet (dnr 11.1211-580B-76).

Besvär till jordbruksdepartementet enligt bilaga (Formulär H).

I handläggningen av detta ärende har deltagit länsråd Lennart Lindskog, beslutande, byrådirektör Anders Häggblom, länsassessor Katrin Mehr samt amanuens Björn Hjernquist, föredragande.

Lennart Lindskog

Björn Hjernquist

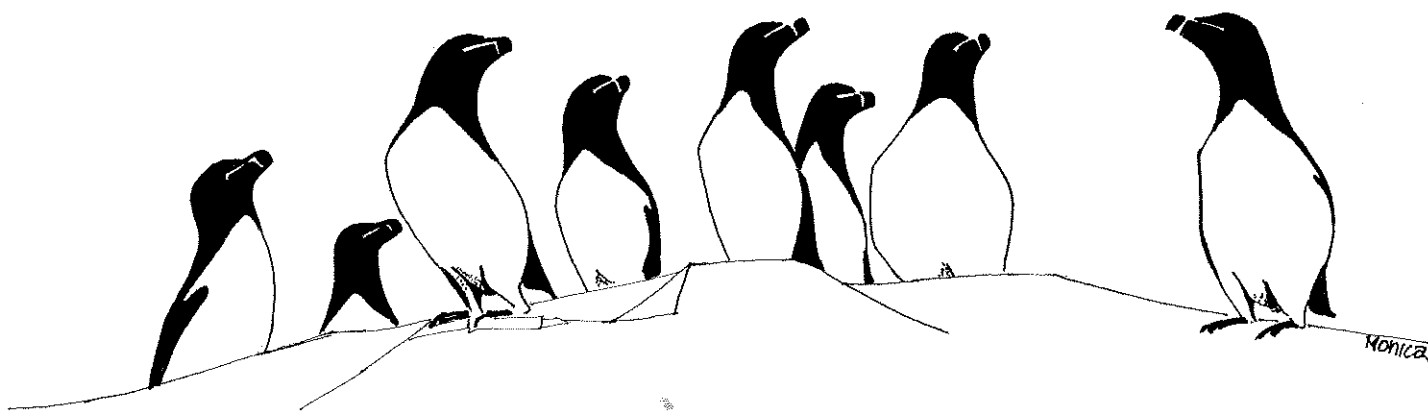
Bilagor

Besvärshänvisning (Formulär H)
Skötselplan för naturreservatet Långskär

SÄNDLISTA

GR/

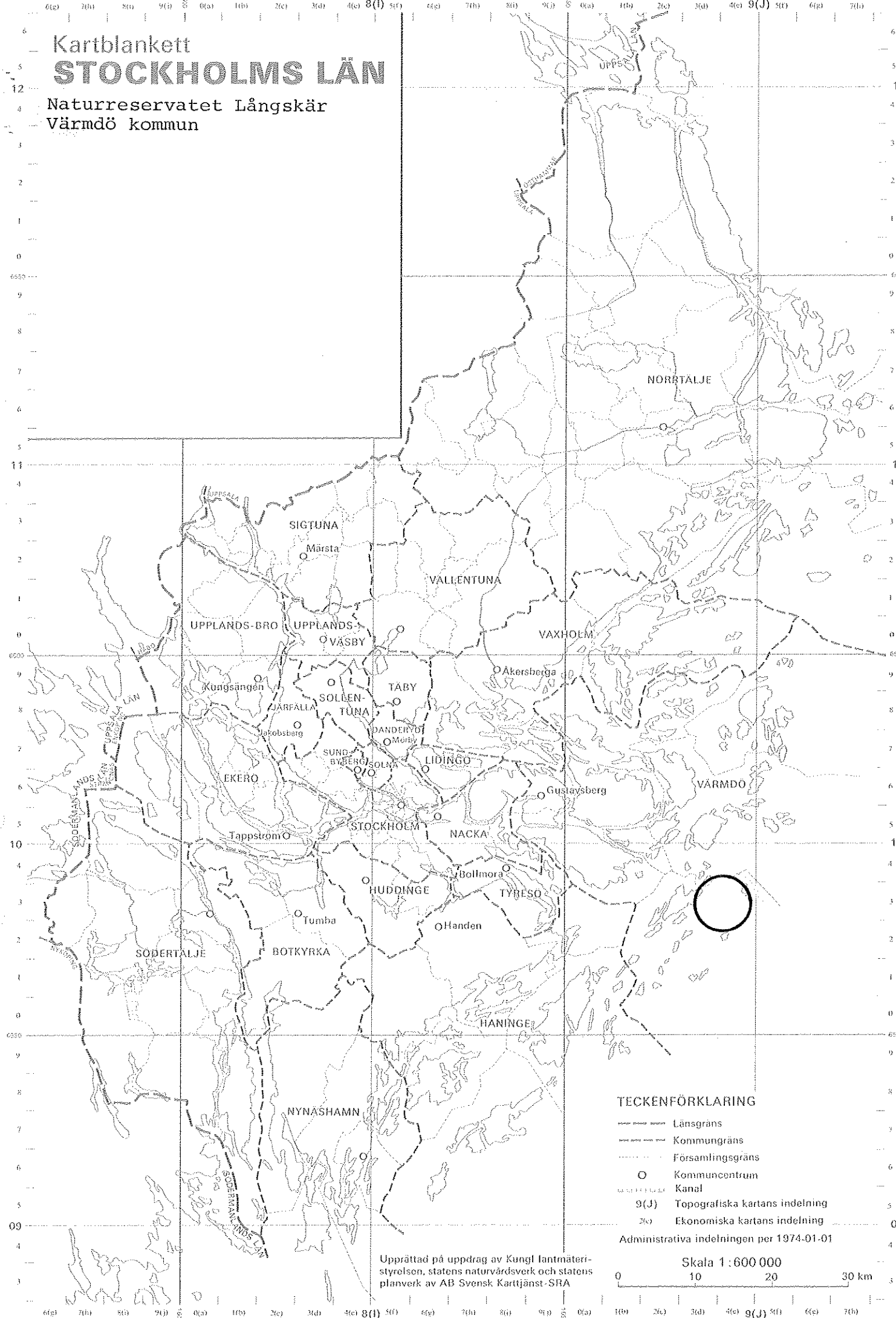
**SKÖTSELPLAN
FÖR
NATURRESERVATET LÅNGSKÄR
VÄRMDÖ KOMMUN**

**FASTSTÄLLD
1979 - 04 - 19**

Kartblankett STOCKHOLMS LÄN

Naturreservatet Långskär
Värmdö kommun

TECKENFÖRKLARING

- Länsgrens
- - - Kommungräns
- Församlingsgräns
- Kommuncentrum
- Kanal
- 9(J) Topografiska kartans indelning
- 2(e) Ekonomiska kartans indelning
- Administrativa indelningen per 1974-01-01

Skala 1:600 000

0 10 20 30 km

Upprättad på uppdrag av Kungl lantmäteristyrrelsen, statens naturvårdsverk och statens planverk av AB Svensk Karttjänst-SRA

LÄNSSTYRELSEN

Stockholms län

Naturvårdsenheten

Amanuens Hjernquist

08 - 785 51 39

Datum

Beteckning

11.1211-322-78

Ert datum

01-20

DISPOSITIONS- OCH SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET LÅNGSKÄR I VÄRMDÖ KOMMUN

Innehållsförteckning

Sid

1.	Allmän beskrivning samt målsättning för reservatets skötsel jämte föreskrifter	1
1.1.	Allmän beskrivning	1
1.1.1.	Data	1
1.1.2.	Naturförhållanden	1
1.1.3.	Kommunikationer	2
1.1.4.	Service och säkerhetsutrustning	2
1.2.	Föreskrifter för naturreservatet	2
2.	Dispositions- och skötselplan för mark och vatten	3
2.1.	Syftet med vården och förvaltningen	3
2.2.	Naturvårdsförvaltning	3
2.3.	Principer för skötsel av mark och vatten	3
2.4.	Faunavård och jakt	3
2.4.1.	Faunavård	3
2.4.1.1.	Fågelskyddsområde	3
2.4.2.	Jakt	4
2.5.	Fiske	4
2.6.	Disposition och skötsel av byggnader	5
2.6.1.	Allmänt	5
2.6.2.	Beskrivning av byggnader	5
2.7.	Tillsyn	5
2.8.	Renhållning	5
2.9.	Utmärkning	5
3.	Plan för vetenskaplig verksamhet	5
4.	Dispositions- och skötselplan för anordningar för rekreation och friluftsliv	5
5.	Kostnader	6

Bilagor

1.	Naturreservatets gränser och fågelskyddsområde
2.	Lokalisering av fastigheternas fiskegränser
3.	Foto byggnader
4.	Inventeringsnormer (Fåglar)

DISPOSITIONS- OCH SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET
LÅNGSKÄR I VÄRMDÖ KOMMUN

1. Allmän beskrivning samt målsättning för reservatets skötsel jämte föreskrifter

1.1. Allmän beskrivning

1.1.1. Data

Avsatt som naturreservat den 11 december 1967. Ändring av beslutet har gjorts den 22 augusti 1968 och genom beslut den 19 april 1979.

<u>Namn</u>	Naturreservatet Långskär
<u>Kommun</u>	Värmdö
<u>Socken</u>	Nämdö
<u>Fastigheter</u>	Långvik 1:39 och 1:40. Allmänt vatten ingår i reservatet.
<u>Lägesbeskrivning</u>	Ekonomiska kartan blad nr 109 34 och 109 35 Sjökort nr 714 Sjöspportkort nr 714,3 Reservatet är beläget i Bulleröskär- gården ca 7 km öster om Nämdö och ca 1,5 km söder om ön Bullerö.
<u>Areal</u>	ca 875 ha
<u>Därav landareal</u>	ca 28 ha
<u>Markägare</u>	
<u>Naturvårds- förvaltare</u>	Markägaren i samråd med domänverket
<u>Syfte</u>	Syftet med naturreservatet är att bevara ett utskärgårdsområde av synnerligt värde för kännedomen om landets natur. Områdets ornitologiska värden skall särskilt skyddas och bevaras.

1.1.2. Naturförhållanden

Naturreservatet omfattar öarna Lilla Alskär (Lilla Alsundskobben), Skötskärskobben (Alsundskobbsknallen), Skötskär, Gunnilörarna, Långskär, Långskärskobben, Saxkobbe, Ollesgrundet, Namnlösen (Tre Gubbar, Skjutkobbarna), Hjärtskär, Hjärtskärskobben, Kalken, Stora och Lilla Flisan samt

Datum

Beteckning

11.1211-322-78

Ert datum

01-20

samt ett antal icke namngivna kobbar och skär.

Området är en del av Bulleröskärgården och utgör tillsammans med "Bulleröreservatet" ett stort sammanhängande skärgårdsområde. Inom naturreservatet Långskär finns ett särpräglad fågelliv med senhäckande och störningsskänsliga arter.

1.1.3. Kommunikationer

Området nås endast med båt. Några reguljära turer förekommer inte.

1.1.4. Service och säkerhetsutrustning

Finns ej. Närmaste telefon, nödradio etc finns på Bullerö ca 1,5 km norr om reservatet.

1.2. Föreskrifter för naturreservatet

För att trygga ändamålet med reservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8 och 10 §§ naturvårdslagen samt 3 och 9 §§ naturvårdsförordningen (1976:484) att nedanstående föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla beträffande området.

A) Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen angående inskränkningar i markägarens och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och författningar är det förbjudet att

- uppföra byggnad
- anlägga vägar, bryggor eller liknande anordningar eller uppföra stängsel som hindrar allmänhetens tillträde till området
- bedriva någon form av täktverksamhet
- spränga, schakta, fylla, anordna upplag eller företa ingrepp som i väsentlig mån förändrar markytans form
- frandra luftledning
- under tiden 1 mars-15 augusti, inom det land och vattenområde (fågelskyddsområde) som framgår av bifogad karta (bilaga 1) bedriva jakt annat än på räv och mink enligt anvisningar i fastställd skötselplan.

Datum

Bezeichnung

11.1211-322-78

Erf datum

01-20

B) Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och författningar är det förbjudet att

- under tiden 1 mars-15 augusti beträda eller befara det land- och vattenområde (fågelskyddsområde) som framgår av bifogad karta (bilaga 1)
- förstöra eller skada fast naturföremål eller utbildning
- bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller buskar samt att skada vegetationen i övrigt genom att gräva upp ris, örter, mossor eller lavar
- plocka nattviol eller andra orkidéer
- störa djurlivet (t ex genom att medvetet uppehålla sig i närheten av fågelbo)
- medföra hund, katt eller annat husdjur som inte är kopplat
- för längre tid än två dygn på samma ställe tälta eller förankra båt
- göra upp eld
- på ett störande sätt använda radioapparat, musikinstrument, grammofon, bandspelare e d
- framföra motordriven farkost med högre hastighet än 7 knop med undantag för det område som utmärkts på bifogad karta, bilaga 1.

2. Dispositions- och skötselplan för mark och vatten

2.1. Syftet med värden och förvaltningen

Reservatet skall vårdas så att dess naturvetenskapliga värden samt dess karaktär som utskärgårdsområde bevaras. Särskild hänsyn skall tas till områdets ornitologiska värden.

2.2. Naturvårdsförvaltning

Naturresevatet skall förvaltas av markägaren i samråd med domänverket. Vid förvaltningen skall samråd fortlöpande äga rum med länsstyrelsen.

2.3. Principer för skötsel av mark och vatten

Öarna inom reservatet är i huvudsak vegetationsfria eller endast bevuxna med låga enar och ljung. Inga speciella åtgärder för vegetationen är därför motiverade.

2.4 Faunavård och jakt

2.4.1. Faunavård

2.4.1.1. Fågelskyddsområde

Till skydd för djurlivet har ett område belagts med tillträdesförbud under tiden 1 mars-15 augusti (fågelskyddsområde) (bilaga 1).

2.4.2. Jakt

2.4.2.1 Riktlinjer för jakten

Inom hela naturreservatet skall jakt ske efter tillfälligt inkommen räv och mink.

2.4.2.2. Jakt inom fågelskyddsområdet

Innan jakt på räv och mink äger rum skall samråd ske med länsstyrelsen.

Vid eventuell jakt skall följande beaktas:

1. Jaktens eventuella negativa effekter på fågelbeståndet.
2. Naturvårdsintresset av att studera effekterna av tillfälligt inkommen räv eller mink på fågelbeståndet.

Efter en eventuell jakt skall utvärdering ske med avseende på punkt 1 och 2 ovan.

2.5. Fiske

Fiskerätten tillhör markägaren enligt gällande lagstiftning. Lokalisering av fastigheternas fiskegräns framgår av bilagd karta (bilaga 2).

2.6. Disposition och skötsel av byggnader

2.6.1. Allmänt

Underhåll och reparationer skall exteriörmässigt utföras på sådant sätt att överensstämmelse med äldre byggnadstradition för trakten erhålles.

2.6.2. Beskrivning av byggnader

I enlighet med bilaga till köpekontraktet den 12 september 1967 har en fiskestuga om ca 60 kvadratmeter bottenyta jämte erforderlig brygga uppförts på Lilla Alskär (Alsundskobben). (Foto bilaga 3).

2.7. Tillsyn

Tillsynsman för naturreservatet Bullerö-Rågsjär-Skogavik-Hamnsjär har tillsyn även över naturreservatet Långskär.

2.8. Renhållning

Sopmajor etc för allmänheten finns ej inom reservatet.

2.9. Utmärkning

Reservatet och fågelskyddsområdet skall utmärkas av domänverket enligt de anvisningar som utfärdats av statens naturvårdsverk.

3. Plan för vetenskaplig verksamhet

Det är värdefullt att naturiakttagelser som görs i naturreservatet kan utnyttjas för forskning och att vunen erfarenhet kan tillämpas inom andra områden. (jmf bl a p 2.4.2.2)

I förvaltarens uppgifter ingår bl a att ta initiativ till att djurlivet regelbundet undersöks.

Fågelinventeringar skall ske enligt anvisningar som framgår av bilaga 4, och utföras av fackman.

4. Dispositions- och skötselplan för anordningar för rekreation och friluftsliv

Speciella anordningar för rekreation och friluftsliv finns ej inom området.

Datum

Beteckning

Ert datum

11.1211-322-78
01-20

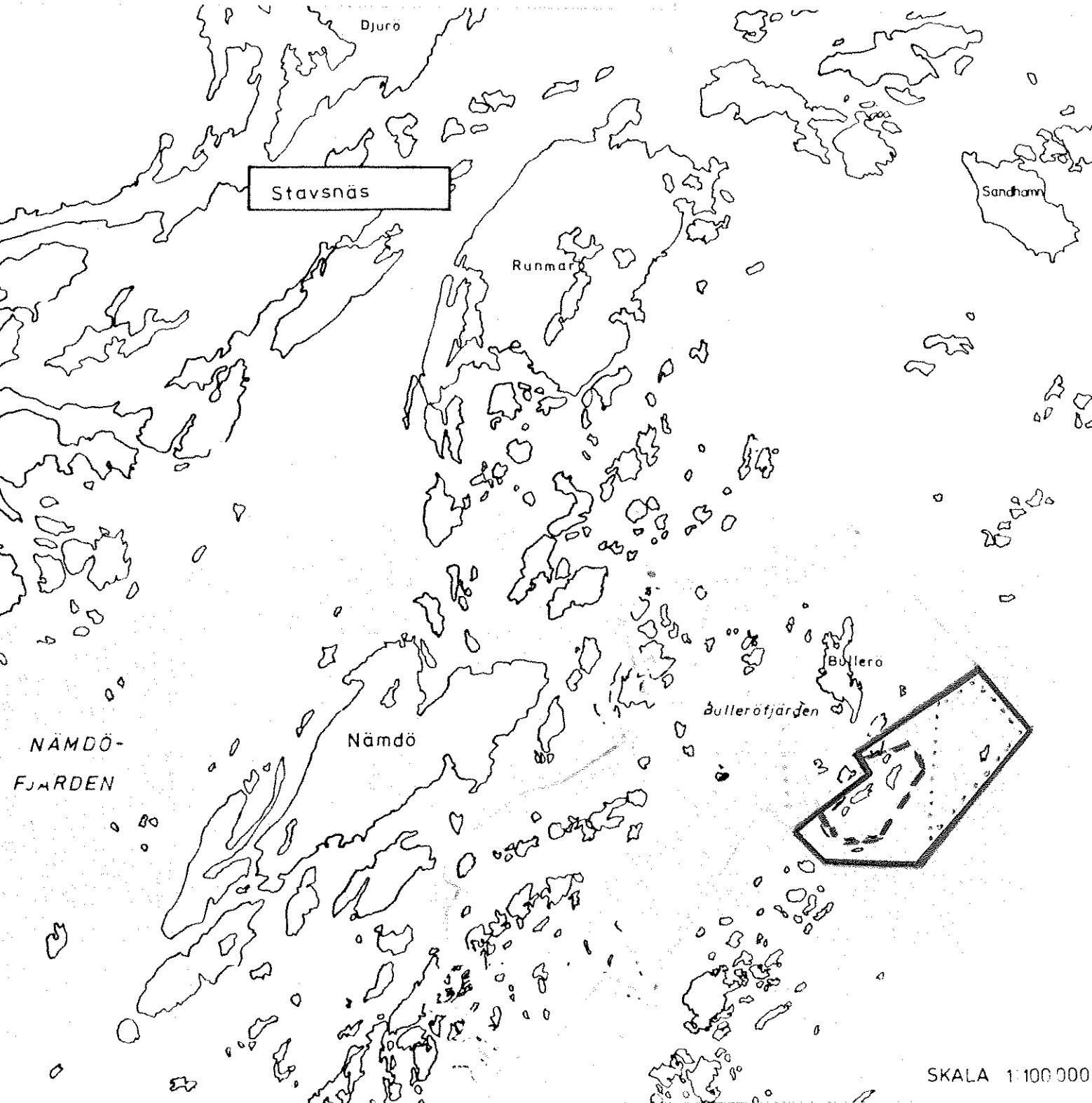
5.

Kostnader

Kostnader för tillsyn samt de kostnader som uppstår i samband med regelbundet återkommande undersökningar av djurlivet samt utmärkning bestrids av allmänna medel.

GR/

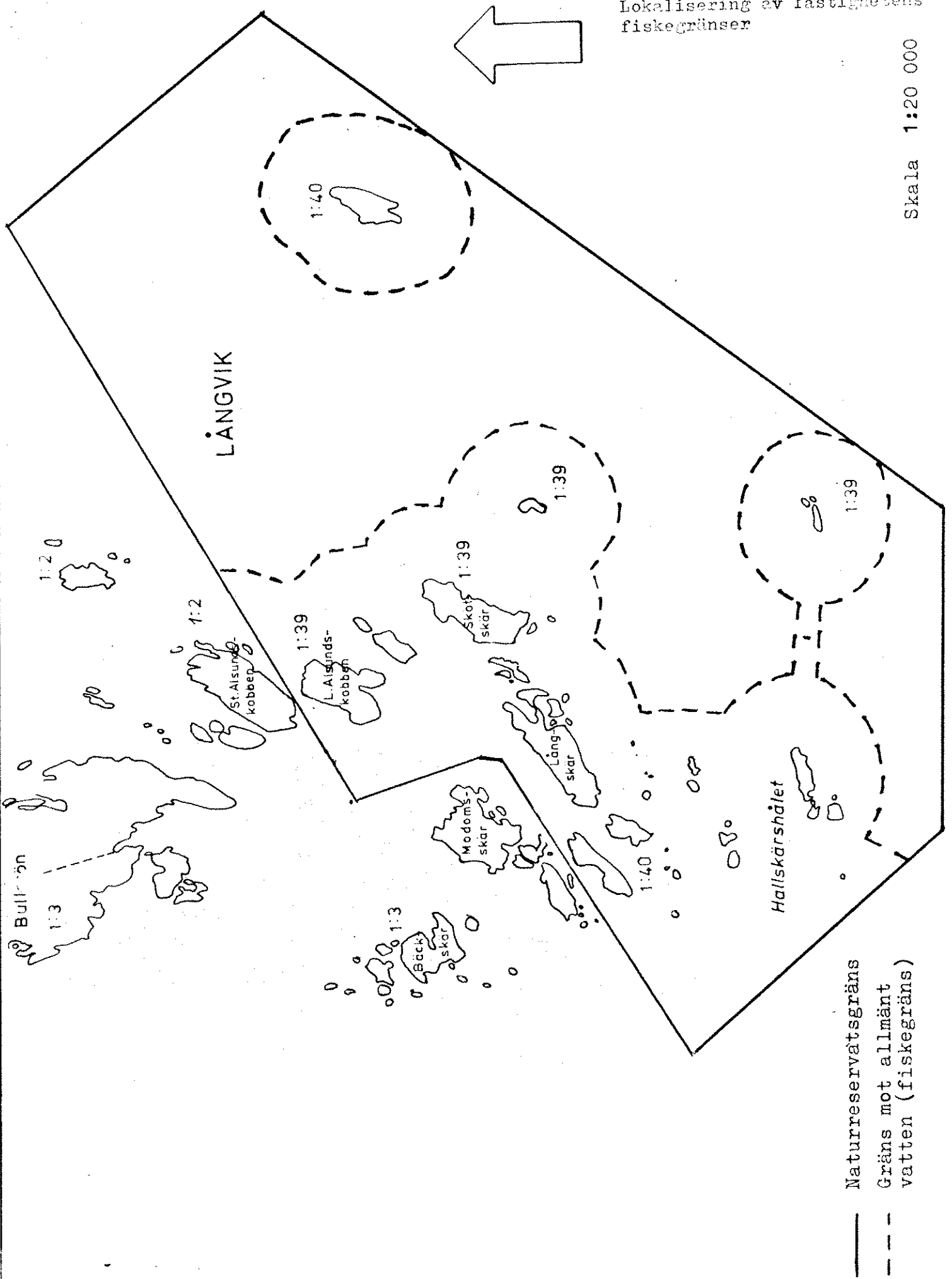
- Reservatsgräns
- - - Fågelskyddsgräns
- • • Hastighetsbegränsning undantaget

Bilaga 2

Lokalisering av fastighetens
fiskegränser

Skala 1:20 000

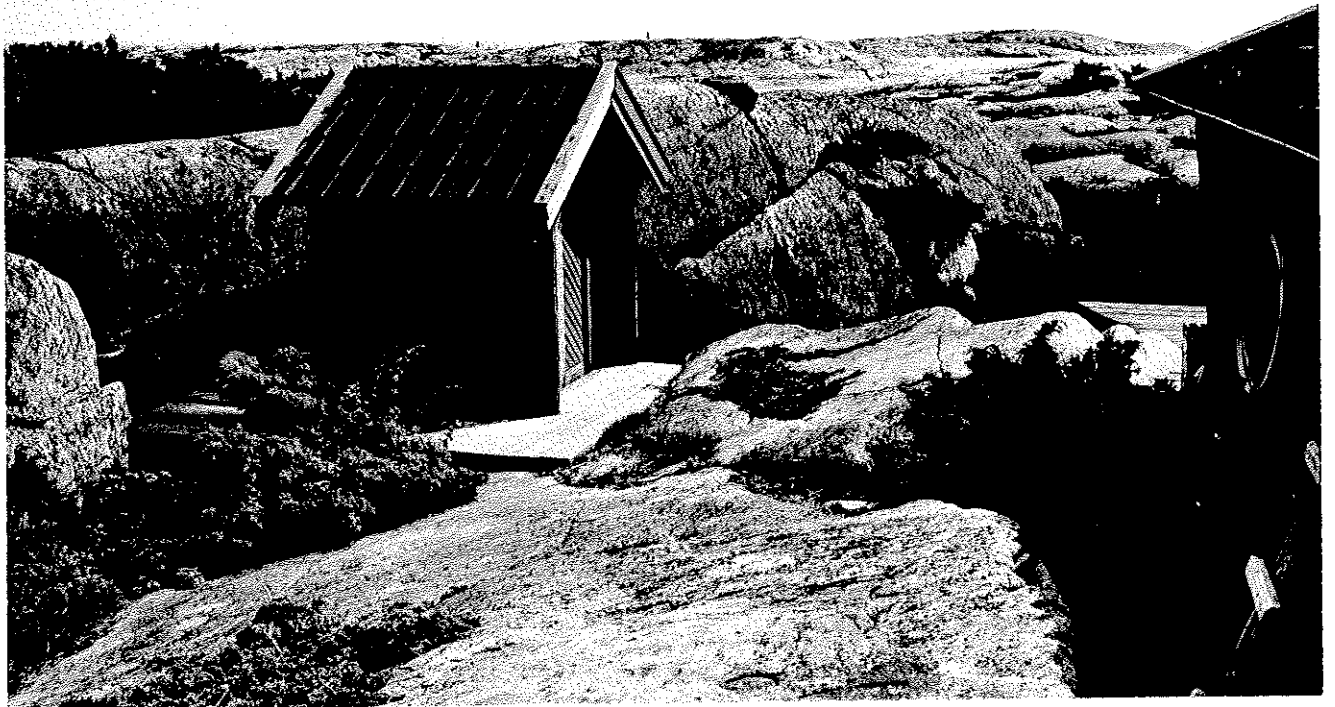

- Naturreservatsgräns
- - - Gräns mot allmänt vatten (fiskegräns)

Foto Anders Bergquist, juni 1978

Byggnader på Lilla Alskär

Utdrag ur

BIN

Biologiska Inventerings Normer - Fåglar

SNV RR 1978:1

PARRÄKNING: KUSTER

BIN F 11.2

Syfte

- att fastställa antalet sannolikt häckande par av sjöfåglar inom bestämda ytor under häckningstid, eller
- att (för vissa simänder) erhålla ett relativt mått på det stationära beståndets storlek inom bestämda ytor under häckningstid.

Metodbeskrivning

Teknisk beskrivning

- . Fältkarta, ekonomiska kartblad med rutnät för 1x1 km-rutorna inritat och rutornas siffer- och bokstavsbezeichnung angiven
- . Sjökort, skala 1:50 000
- . Kikare, 7x50 eller 10x50
- . Båt, eka med utombordsmotor, campingbåt, hardtopbåt, snipa eller annan båttyp som är helt eller delvis öppen, grundgående och tillåter låg marschfart.

Tillvägagångssätt

Inventeringsområde

Den geografiska avgränsningen och indelningen av inventeringsområdet görs vid ett sonderande besök under fåglarnas häckningstid året före inventeringsåret.

Det område som skall inventeras indelas på ekonomiska kartblad i 1x1 km-rutor enligt Rikets Nät. Dessa rutor delas sedan i sektioner med naturliga gränser. I varje fältarbetsperiod och besök avspanas hela undersökningsområdet.

Om inventeringsområdet ej är enhetligt beträffande biotop eller landskapstyp kan det indelas i homogena delområden. Varje delområde utgörs då av närliggande någorlunda enhetliga 1x1 km-rutor.

75159-JN	78065-GZ		BIOLOGISKA INVENTERINGS- NORMER SNV	BIN FÅGLAR
250 ex	1500 ex			Parräkning F11.2 Sid 11

13

15

16

18

21

24

42

43

61

Vad skall räknas

Antalet par av änder uppskattas enbart genom räkning av antalet stationära (sannolikt häckande) hanar, som uppfyller villkoren att de uppträder

- 1) tillsammans med honor (antal par)
- 2) ensamma
- 3) i grupp om 2-5 hanar

Hanar av nämnda slag representerar eller kan antas representera par.

Större rena hanflockar utesluts, liksom flockar med jämnare könskvot som genom sitt uppträdande indikerar att de är rastande.

Antalet par av svanar och gäss uppskattas genom räkning av

- 1) antal par
- 2) antal ensamma fåglar (antas representera par)

Flockar av tre eller flera betraktas som icke häckande och räknas därför ej.

Hanar som skräms på vingarna, observeras så länge som möjligt men antecknas ej om de landar i ännu ej taxerat område. Däremot antecknas de om de landar i redan taxerat område eller utanför inventeringsområdet. De antecknas även i de fall då landningsplatsen ej kan fastställas.

Tid på säsongen

Inventeringsarbetet skall delas upp på två fältarbetsperioder, vilka bestäms med hänsyn till förekommande arters häckningstid. Under den första perioden inventeras tidigt häckande andfåglar, under den andra sent häckande andfåglar. Varje art inventeras under den fältarbetsperiod som sammanfaller med tiden före och under artens normala äggläggningstid i området. Jfr figur 3.

Då höga krav ställs på att beståndsuppskattningarna skall ligga nära de sanna förhållandena krävs mer än en inventering av området under varje fältarbetsperiod (dock ej fler

BIN FÅGLAR	BIOLOGISKA INVENTERINGS- NORMER SNV		78065-GZ	75159-JN
Parräkning				
F11.2 Sid 12			1500 ex	250 ex

än tre besök). Beståndets storlek anges av medeltalet par vid de olika inventeringarna.

Tid på dygnet

Räkningen påbörjas tidigast en timme efter solens uppgång och kan pågå till en timme före solens nedgång.

Väderlek

Inventeringen utföres endast under goda väderbetingelser d v s god sikt och svag vind.

Resultatredovisning

Fältdata

Inventeringsdata antecknas i fält direkt på kopior av den ekonomiska kartan (svartvit edition), och överförs senare till stansunderlag enligt RUBIN-systemet (se blankettbilaga). Därvid registreras

för uppdraget som helhet

- projekt/uppdragsgivare
- område, region

per besök och 1x1 km-ruta

- starttid (år, vecka, dag och klockslag)
- observatör (namn och leg-kod)
- kartkod enligt Rikets Nät
- fältarbetsperiod
- antalet hanar av varje art eller individer som representerar par (för svanar och gäss). Jfr moment "Vad skall räknas".

Inventeringsresultat

Det stationära eller bofasta beståndet angivet som antal par utgörs av:

- 1) Antalet registrerade par av samtliga arter

	78065-GZ		BIOLOGISKA INVENTERINGS- NORMER SNV	BIN FÅGLAR
	1500 ex			Parräkning
				F11.2 Sid 13

2) Antalet hanar, ensamma eller i flockar om 2-5, av simänder och flertalet dykänder. (Hos några dykänder är könskvoten så ojämn, att ensamma hanar eller hanflockar ej kan utnyttjas som kriterium på stationära par - det är därför nödvändigt att taxera dykänderna innan honorna börjat ruva. Om mycket stränga krav på noggrannheten ställs, måste inventeringen genomföras innan någon enda hona börjat värpa.)

3) Antalet ensamma individer av svanar, gäss och lommar. (Övriga grupperingar, utom par, utesluts här.)

I utbredningsområdenas ytterkanter är enstaka hanar av änder eller enstaka individer av lommar, gäss och svanar ej säkert kriterium på häckande par, på grund av att hanöverskott kan förekomma i sådana randområden.

Det högsta antalet par enligt ovanstående kriterier för varje art under dess optimala period används som mått.

Inventeringsresultat för varje delområde redovisas enligt följande uppställning:

Projektbeteckning/uppdragsgivare	_____				
Inventeringsperiodens längd - första	_____				
- andra	_____				
Antal besök i första perioden	_____				
Antal besök i andra perioden	_____				
Observatör(er)	_____				
BIN-norm	_____				
Listade artnamn med antal par för varje art inom resp ruta enligt följande uppställning: (Beståndets storlek anges som medeltalet par vid de olika besöken.)					
Art	Ruta 1 ^{x)}	Ruta 2	Ruta 3	etc...	
Art 1	antal par	antal par	antal par	.	Summa
Art 2	antal par	antal par	antal par	.	Summa
.
.
Summa	Summa	Summa	Summa	Summa	Totalsumma

x) Här anges 1x1 km-rutans kartkod enligt Rikets Nät

Resultat från flera delområden uttryckt enligt ovan sammanställs för totala området. Sammanställningen kan ges i form av artvisa frekvenskartor.

BIN FÅGLAR	BIOLOGISKA INVENTERINGS- NORMER SNV		78065-GZ	
Parräkning			1500 ex	
F11.2 Sid 14				

Tidsåtgång och kostnad

Tidsåtgången bestäms av fågeltillgång, fåglarnas skygghet, områdets utseende, färd sätt etc.

Vid räkning under första inventeringsperioden i områden med mycket tätta ejderbestånd i naturligt avgränsade ögrupper åtgår 20-40 min/km². För den andra inventeringsperioden är motsvarande tid vanligen något kortare - 10-20 min/km². Detta betyder att 10-40 km²-rutor medhinnas under en 8-timmars dag. Varje båt bemannas av två inventerare.

I öppna kustområden faller vanligen mer än hälften av tiden bort p g a olämpligt väder.

Utvärdering av metoden

Parräkningsmetoden såsom den tillämpas vid kuster bygger på förut-sättningarna

- att andfåglar har stark parsammanhållning och att paret uppehåller sig intill den utvalda boplatsen.
- att könen hos änderna är olika tecknade och att könskvoten är mycket jämn. Genom att endast räkna antalet hanar spar man mycket tid.
- att flertalet andarter vanligen uppehåller sig på öppet vatten eller mer eller mindre kala stränder, vilket medför att antalet besök kan hållas lågt.
- att svanar och gäss är så starkt revirhävande att flockar med tre eller fler individer med säkerhet kan anses icke häckande.
- att andfågelfaunan är sammansatt dels av arter som är tidiga i sin häckning dels av sådana som är sena och med ett fåtal arter som intar en mellanställning. Därför kan man inskränka sig till två inventeringsperioder, vilket är en fördel såväl vad gäller tidsåtgång som minskad störning av fåglarna.

Metoden är utformad för att kunna tillämpas dels vid regionala inventeringar (större områden), dels vid objektinventering (begränsade områden) med högre krav på exakthet. Vid den förra typen besöks varje ruta en gång under vardera inventeringsperioden, vid den senare två eller tre gånger. Genom att medelvärdet för flera besök används för att uttrycka beståndets storlek erhålls hög grad av jämförbarhet mellan de två uppläggningsarna.

Vid mycket höga krav på exakthet i informationen eller då fåglarnas boplatser önskas lokaliserade, kan boinventeringar bli aktuella (se BIN F 21). De är emellertid mycket mer arbetskrävande och dessutom störande för fåglarna.

Observationer av stationära par är endast häckningsindicier. Majoriteten av paren skrider till häckning, men inte alla. Hos några arter kan t o m andelen icke häckande vara ganska stor. I de fall information krävs om andelen häckande par måste särskilda undersökningar utföras.

75159-JN	78065-GZ		BIOLOGISKA INVENTERINGS- NORMER SNV	BIN FÅGLAR Parräkning Flj.2 Sid 15
250 ex	1500 ex			

13

15

16

18

21

24

42

43

61

Hos några dykandarter, främst brunand, förekommer markanta hanöverskott, vilket gör det önskvärt att för vissa inventeringsändamål (främst produktionsstudier), genom stickprov under tiden före värpningen beräkna könskvoten och sedan (men endast vid användning för detta ändamål) korrigera de taxeringstal som erhållits.

Praktiska tips

Uppläggning av inventeringen

Vid sonderande besök året före inventeringsåret definieras två fältarbetsperioder som med hänsyn till de viktigaste andarternas häckningsperioder är lämpliga. Se fig 3: Preliminärt tidsschema för par-taxering av andfåglar i Stockholms skärgård.

Låt områdets storlek bestämma antalet inventerare. Lägg ut inventeringen som ett uppdrag åt lämpligt antal inventerare och varsko dem året före inventeringsåret så att också de kan göra sonderande besök för lokal- och artkännedom och så att de kan planera in uppdragets fältarbetsperioder i sina arbetsschemata för inventeringsåret.

Båtbesättningen bör vara två man. En svarar huvudsakligen för båtens framförande och navigering, medan den andre räknar och bokför. Enmansbesättningar fungerar bra i farvatten som är välkända för inventeraren, men tidsåtgången blir större.

Kartunderlag

Besökskartor skall framställas på vilka anteckningar görs i fält. En karta används vid varje taxering. Ekonomiska kartan i skala 1:10 000 (svartvit edition) är mycket detaljrik och upptar de allmänt använda namnen på öar, vikar etc. Xeroxkopior är utmärkta, men om man skall göra många taxeringar, blir det billigare att renrita och duplicera.

För varje undersökningsområde som skall inventeras en gång under vardera perioden inskaffas 3-4 ex av fältarbetskartan (en karta används för varje period, ett ex med sektorindelning behålls av observatören och ett fjärde ex med sektorindelning insändes till uppdragsgivaren om sådan finnes).

Rita in rutnätet för 1x1 km-rutor enligt Rikets Nät och ange varje rutas bokstavs- och sifferbeteckning. Sektorindela varje ruta på basis av tidigare erfarenhet av fåglarnas utbredning och områdets topografi. Sektorerna betecknas A-H. Vid indelningen tas speciell hänsyn till öar som kan förmodas hysa mycket fågel.

Syftet med sektorindelningen är att få fram en mera detaljerad information om var fåglarna finns än den som erhålls vid bokföring per 1x1 km-ruta samt skapa möjlighet för uppdelning av rutan (och angränsande rutor i naturliga enheter). Sådana uppgifter kan utnyttjas vid avgränsning av områden för fågelskydd eller kortfiske, dragning av farleder etc.

Gå helst igenom undersökningsområdet i förväg, tänk ut och rita in lämplig färdväg med hänsyn till vad som står under fältförfarande

BIN FÅGLAR	BIOLOGISKA INVENTERINGS- NORMER SNV	78065-GZ	75159-JN
Farräkning		1500 ex	250 ex
F11.2 Sid 16			

nedan. En sådan 'torräkning' sparar i allmänhet tid i fält. Om rutten väljs under pågående inventering finns stor risk att någon ö eller ögrupp blir förbigången eller ofullständigt täckt, och man tvingas sedan till tidsödande extrasvängar.

Fältförfarande

Taxeringsrutten läggs så att alla stränder och strandnära områden kan överblickas. Man kör långsamt och stannar vid behov. Hastighet och rutt avpassas så att så få fåglar som möjligt skräms. Smala sund bör ej genomfaras utan avspanas från båda håll. Vissa vattenområden är svåråtkomliga (t ex delvis avsnörda vikar) och inventering av dem är ofta mycket tidsödande. Därför kan och bör de lämnas åsido. Sötvatten (gölar, större hällkar etc) som ej kan överblickas från båt inventeras ej. Principen bör således vara att endast inventera sådana ytor som är åtkomliga med båt. Ej inventerade vattenområden skall alltid markeras på den karta som insänds till uppdragsgivaren.

Färdväg noteras så noggrant som möjligt på fältkartan (jfr fig 2) med heldragen linje försedd med pilar som anger färdriktningen. Vid upprepning ökar jämförbarheten om man i huvudsak följer samma rutt varje gång. Man tvingas dock alltid till vissa avvikelser p g a fåglarnas fördelning och rådande väderlek.

Iakttagelserna noteras därvid med förkortat artnamn, följt av symbol som anger till vilken kategori individerna hör samt eventuell symbol som karakteriserar fågelns uppträdande:

- p = ett par, flera par anges med antalssiffra plus p.
- (p) = ett par som genom sitt uppträdande eller utseende antas vara icke häckande eller tillfälligt uppträdande. Förklarande kommentar tilläggs.
- ♂ = en hane, flera hanar anges med antalssiffra plus hantecken.
- ♀ = en hona, flera honor anges med antalssiffra plus hontecken.
- juv = en ungfågel, flera noteras med antalssiffra plus juv-förkortningen.
- ex = fågel av okänd kategori, flera noteras med antalssiffra plus exförkortning.
- bo = ett bebott rede.
- kull = en ungpull (årsungar).

Datum och klockslag noteras i den ruta i vilken räkningen börjar. Klockslag anges för varje ny ruta man far in i. Om en ruta delas och besöks vid flera tidpunkter under en fältarbetsperiod anges (i protokollet), datum och klockslag för det besök som täcker störst del av rutan.

Observationer av fåglar noteras på fältkartan med förkortat artnamn. Hanarna/individerna prickas alltid in på den plats där de ligger. De hänförs alltid till den sektor eller 1x1 km-ruta i vilken de befinner sig (oavsett om lämplig häckningsterräng finns inom rutan eller ej).

75159-JN	78065-GZ		BIOLOGISKA INVENTERINGS- NORMER SNV	BIN FÅGLAR
250 ex	1500 ex			Parräkning
				F11.2 Sid 17

13

15

16

18

21

24

42

43

61

Under inventeringarna är man beroende av lugnt väder för att kunna upptäcka andparen på vattnet. Redan en vindstyrka på 5-6 m/sek försvårar upptäckten av mörka andarter. Vid 8-10 sekundmeters vindstyrka erhålles för låga värden, och man kan inte kompensera detta genom att göra tätare slag, ty därigenom skrämmer man många par. Att dela upp ett mindre inventeringsområde och räkna i läområden vid hård vind och komplettera med räkning i resterande delar under gynnsammare väderleksförhållanden kan ej ifrågakomma, då många andarter söker lä och flyttar sig efter vinden. Vid väderförsämring avbryts inventeringen. I dimma och lätt regn inställs arbetet.

Registrering och bearbetning

Fältblankett för databehandling (stansunderlag) se bilaga.

Blanketten innehåller fält för speciella noteringar om effektiv tid etc för upp till 2 besök.

Manual är under utarbetande.

Med nuvarande ADB-rutiner inom RUBIN kan följande sammanställningar göras:

- antal observerade hanar och antal par för varje inventerare och totalt
- geografisk redovisning artvis i form av radskrivarkartor med upplösningsgrad 5x5 eller 1x1 km

Vidare programutveckling kommer att ske.

Färgplotterrutiner håller på att utvecklas.

Referenser

Metodik

Ake Andersson, Institutionen för viltekologi, Sveriges Lantbruksuniversitet, 750 07 UPPSALA
Tel 018/10 20 00

Fältprotokoll och datarutiner

Svante Lindroth, Avd för ekologisk zoologi, Umeå universitet,
901 87 UMEÅ
Tel 090/12 56 00 - 273

Lars Österdahl, Biodata, Naturhistoriska Riksmuseet,
Fack, 104 05 STOCKHOLM
Tel 08/15 02 40

Litteratur

Dzubin, A 1969: Assessing Breeding Populations of Ducks by Ground Counts. - Canadian Wildlife Service Report. Series No 6:178-230.

BIN FÅGLAR	BIOLOGISKA INVENTERINGS- NORMER SNV		78065-GZ	75159-JN
Parräkning			1500 ex	250 ex
F11.2 Sid 18				

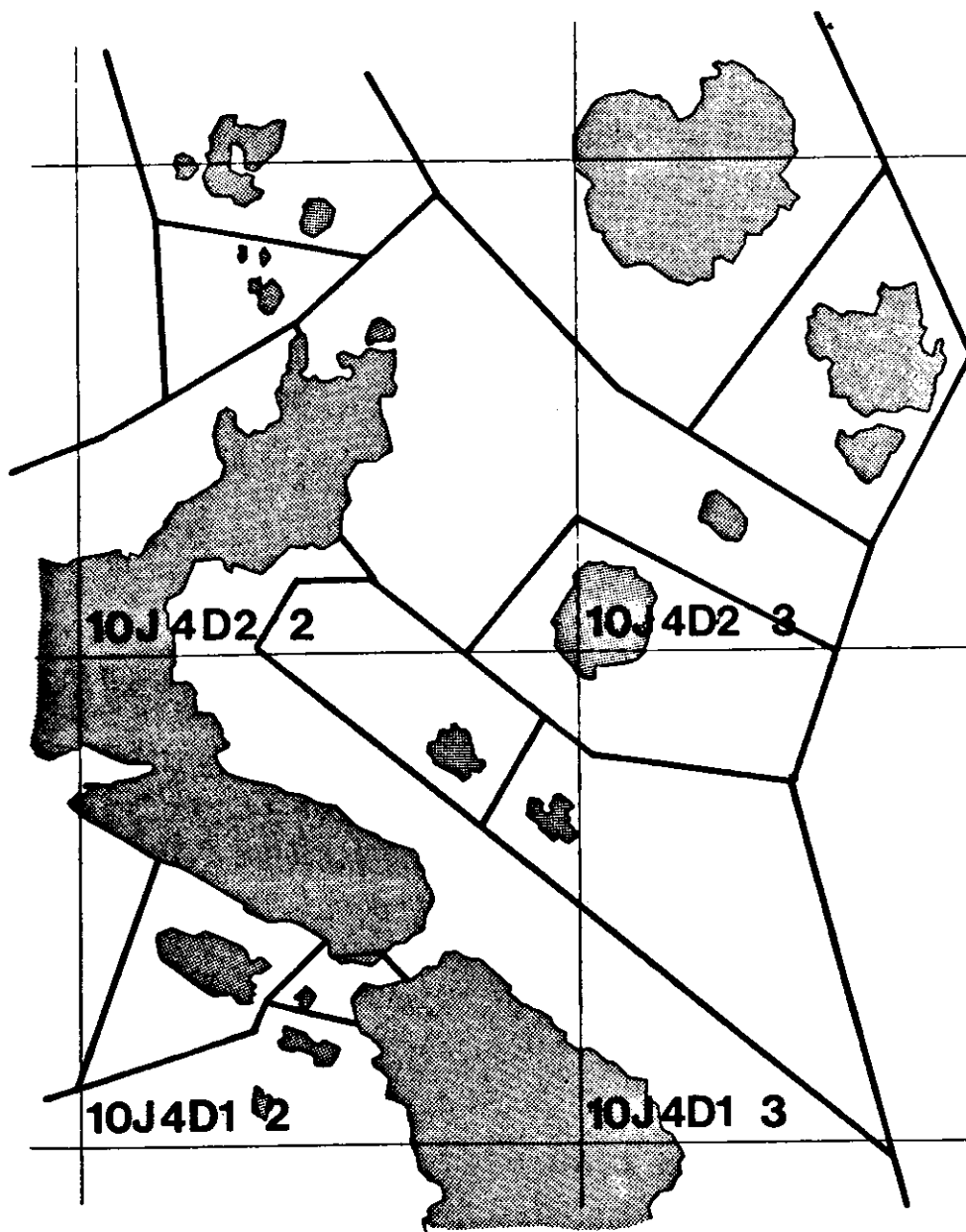
10J

10J

Figur 1
Om upp
etc had
då i År
sektore
Kartund

75159-

250 ex

Figur 1. Exempel på indelning av skärgårdsområde för parräkning.

Om uppgiften vore att partaxera andfåglar och botaxera måsfåglar, alkor etc hade uppdelningen i sektorer blivit delvis annorlunda genom att man då i ännu större utsträckning eftersträvat att låta små skär bilda egna sektorer.

Kartunderlag: ekon.karta, skala 1:10 000 med km²-rutorna markerade.

75159-JN	78065-GZ		BIOLOGISKA INVENTERINGS- NORMER SNV	BIN FÅGLAR
250 ex	1500 ex			Parräkning
				F11.2 Sid 19

13

15

16

18

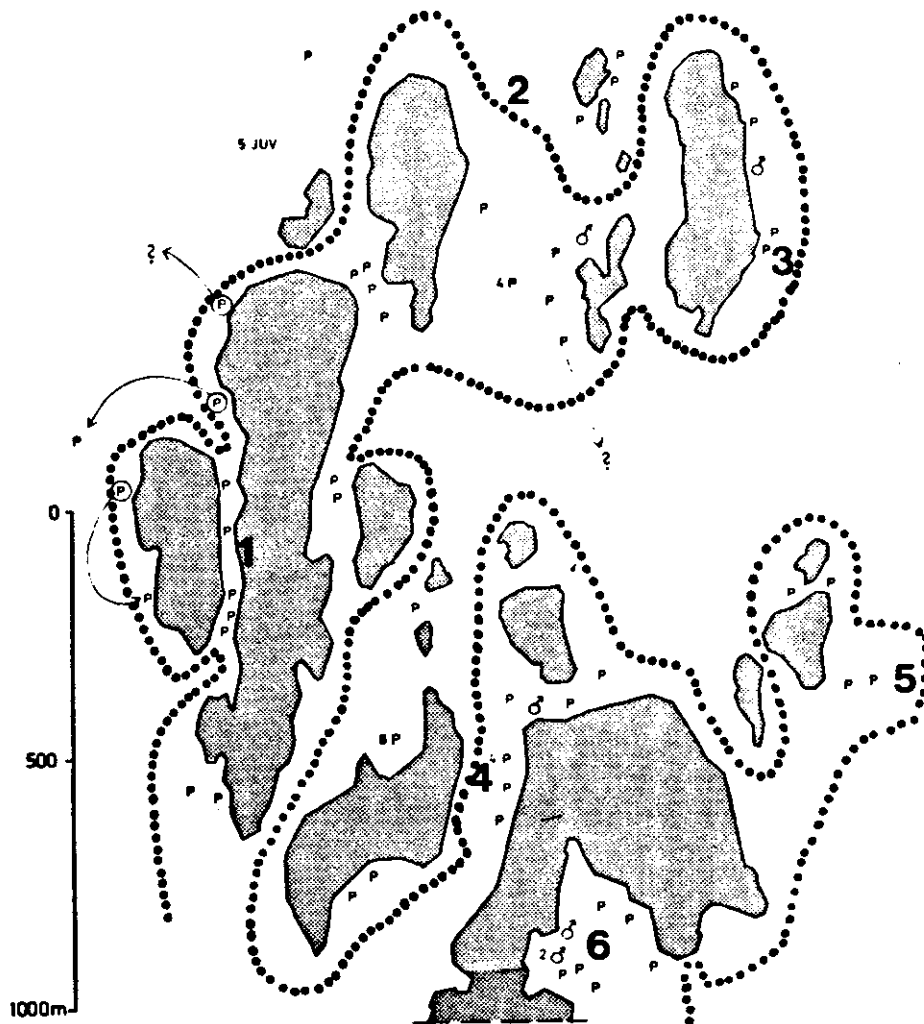
21

24

42

43

61

Figur 2. Exempel på taxeringsrutt med båt vid taxering av svärta. I detta fall var arten så talrik att det bedömdes att observationerna måste koncentreras på denna.

1. Detta smala sund bör ej genomföras. Avspanas från mynningarna.
2. Här är det lämpligt att stanna motorn och spana mot söder så att paren prickas in där de verkligen ligger. Annars risk för förväxling.
3. Avståndet till land bör vara så stort att fåglar som sitter på land inte skräms av båten. Om de ligger en bit från stranden kan man ev stryka landet.
4. Här läggs kursen så att paren på styrbords sida inte skräms.
5. Här tar föraren ut en sväng så att de två paren inte lyfter.
6. Fladen avspanas från någon hög utsiktspunkt.

Kartunderlag: ekon.karta, skala 1:10 000.

FIG. 3

PRELIMINÄRT TIDSSCHEMA FÖR PARTAXERING AV ANDFÅGLAR I STOCKHOLMS SKÄRGÅRD

För varje art har angivits lämpligaste taxeringsperiod under år med normala

BIN FÅGLAR	BIOLOGISKA INVENTERINGS- NORMER SNV	78065-GZ	75159-JN
Parräkning		1500 ex	250 ex
F11.2 Sid 20			

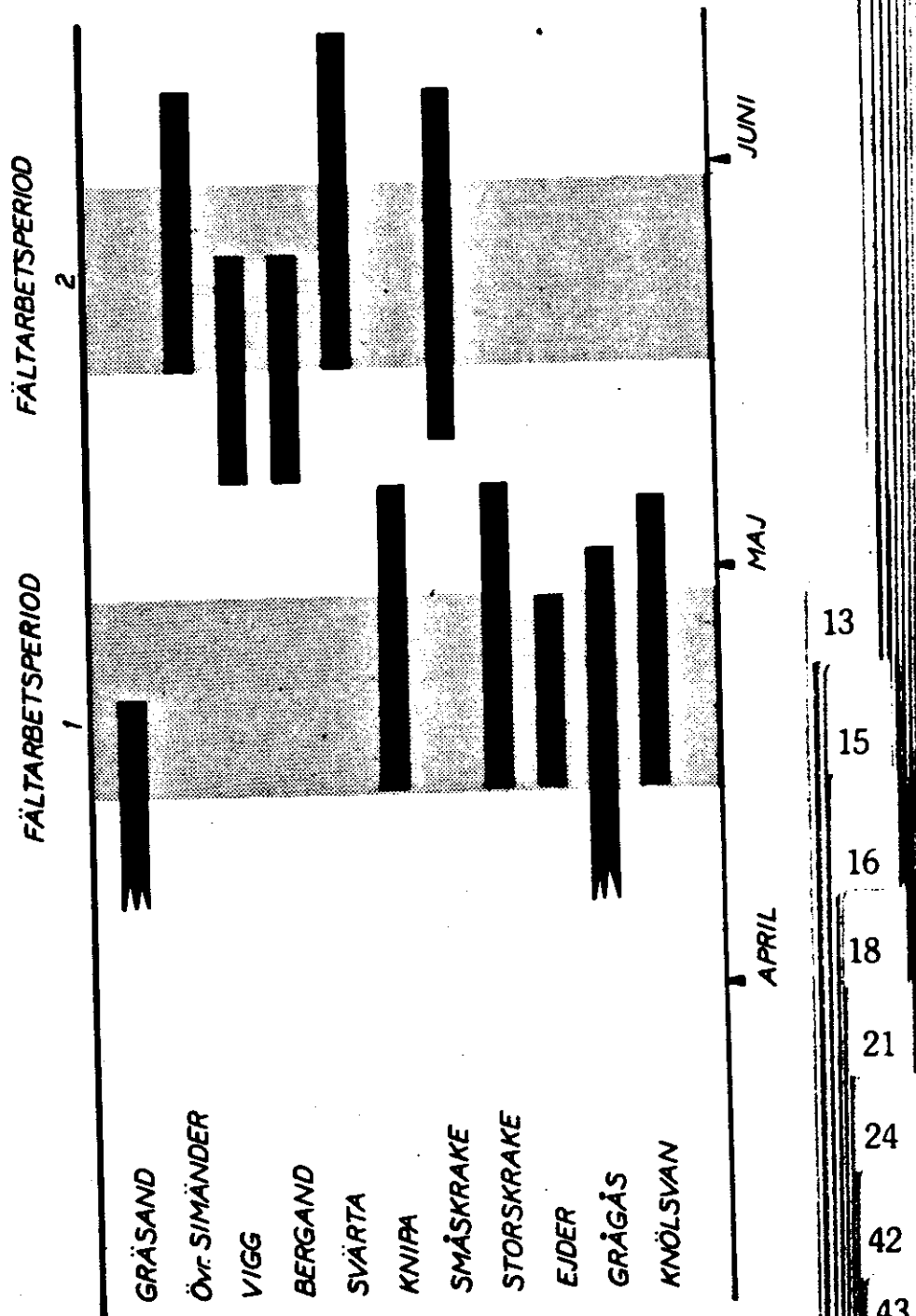
75
25

. I det-
Måste
att
xling.
på land
man ev

FIG. 3

PRELIMINÄRT TIDSSCHEMA FÖR PARTAXERING AV ANDFÅGLAR I STOCKHOLMS SKÄRGÅRD

För varje art har angivits lämpligaste taxeringsperiod under år med normala väderleksförhållanden. Förslag till fältarbetsperioder presenteras. Deras läge och längd är naturligtvis starkt beroende av vilka arter som förekommer och deras talrikhet.

75159-JN	78065-GZ		BIOLOGISKA INVENTERINGS- NORMER SNV	BIN FÅGLAR
250 ex	1500 ex			Parräkning
				F11.2 Sid 21

Inventering av fåglar

Artlistning

BIN F 61

BESTÄMNING AV HÄCKANDE ARTER

BIN F 61.1

Syfte

- att upprätta en lista över de arter som häckar inom ett område

Metodbeskrivning

Teknisk beskrivning

- . Karta
- . Fältkikare 7x50 eller bättre

Tillvägagångssätt

Inventeringsområde

Om inventeringsområdet är stort skall det uppdelas i rutor om 1x1 km eller 5x5 km relaterade till Rikets Nät.

Vad skall räknas

Alla arter med angivande av högsta iakttagna häckningskriterium enligt följande lista:

- A Observerad under häckningstid men ej i lämplig häckningsbiotop
- B Observerad under häckningstid i lämplig häckningsbiotop
- C Sjungande hane eller andra häcknings(revir)-låten eller andra jämförbara beteenden observerade vid ett tillfälle
- D Par (hane och hona tillsammans) observerat i lämplig häckningsbiotop

	78065-GZ		BIOLOGISKA INVENTERINGS- NORMER SNV	BIN FÅGLAR
	1500 ex			Artlistning F61.1 Sid 1

- E Permanent revir konstaterat genom observation av sång eller annat till funktionen motsvarande läte eller beteende på samma plats under minst två olika dagar
- F Parningssceremonier, parningsspel, parning
- G Besök vid sannolik boplats
- H Upprört eller oroligt beteende eller varningslåten från vuxna fåglar tydande på ägg eller ungar i närheten
- I Ruvfläckar
- J Bobygande eller utgrävning (uthackning) av bohål
- K Avledningsbeteende eller fågel som spelar skadad
- L Använt bo påträffat
- M Nyligen flygga ungar eller dunungar
- N Vuxen fågel in i/ut ur bo (bohål) på sätt som antyder att boet är bebott
- O Vuxen fågel som bär bort exkrementssäck
- P Vuxen fågel med föda åt ungar
- Q Äggskal påträffade
- R Bo där vuxen fågel iakttagits ruvande
- S Ungar hörda från bo
- T Ägg eller ungar sedda i bo

Häckningskriterierna A - D sammanfattas som möjlig häckning, E - J som trolig häckning och K - T som säker häckning. Vid en inventering bör man sträva efter att av så många arter som möjligt erhålla observationer som uppfyller något av kriterierna för säker häckning.

Observera att endast de faktiska observationerna, ej några antaganden eller bedömningar, får ligga till grund för angivelse av kriterium.

Antal besök

En fullständig inventering av varje delområde skall omfatta minst 2 besök under dagtid samt ett tidigt och ett

BIN FÅGLAR	BIOLOGISKA INVENTERINGS- NORMER SNV		78065-GZ	
Artlistning			1500 ex	
F61.1 Sid 2				

sent nattbesök.

Tid på dygnet

Inventeringsarbetet utförs på dagaktiva arter huvudsakligen mellan soluppgången och middagstiden. Ugglor kräver nattinventering tidigt på våren eller under sommarnätter då de har skrikiga ungar. Flera sankmarksfåglar är nattaktiva under maj-juni. Nattskärror inventeras samtidigt som uggleungar.

Tid på säsongen

Inventeringsbesöken skall spridas under häckningssäsongen så att alla arter har möjlighet att komma med. De bör dock koncentreras till den del av häckningssäsongen då flertalet arter häckar.

Resultatredovisning

Fälldata

Inventeringsdata antecknas direkt i fält på stansunderlag enligt RUBIN-systemet (se blankettbilaga). Därvid redovisas

för inventeringen som helhet

- projektbeteckning/uppdragsgivare
- område, region
- arter som skall inventeras (om ej alla)

för varje inventerad ruta om 1x1 km eller 5x5 km

- lokalangivelse enligt Rikets Nät
- starttid (år, vecka, dag) för varje besök
- sluttid (år, vecka, dag) för varje besök
- observatör
- arter med angivande av häckningskriterier (A-T)

	78065-GZ		BIOLOGISKA INVENTERINGS- NORMER SNV	BIN FÅGLAR
	1500 ex			Artlistning F61.1 Sid 3

Inventeringsresultat

Inventeringsresultat redovisas per område enligt följande:

Projektbeteckning/uppdragsgivare _____ Tidpunkter för besök i området (år, vecka, dag) 1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____ _____ _____ : : : :					
Koordinater enl Rikets Nät för i området ingående rutor _____ _____ _____ :					
Observatör _____ BIN-norm _____ Lista över fågelarter, som bedömts häcka inom området:					
Art	Ruta 1 ^{x)}	Ruta 2	Ruta 3	etc.	Summa rutor
Art 1	kriterium	kriterium	kriterium	etc.	
Art 2	kriterium	kriterium	kriterium	etc	
.	
.	
Summa arter					Summa olika arter i området

x) Här anges kartrutans kod enligt Rikets Nät

Tidsåtgång och kostnad

Tidsåtgången beror på områdets storlek, artrikedom, biotopmångformighet och terrängframkomlighet.

Följande allmänna riktlinjer kan användas vid en översiktlig kostnadsberäkning:

BIN FÅGLAR	BIOLOGISKA INVENTERINGS-NORMER		78065-GZ
Artlistning	SNV		1500 ex
F61.1 Sid 4			

Områdets storlek	Områdets svårighetsgrad	
	Lättinventerat	Svårinventerat
1 km ²	minst 10 tim	minst 20 tim
5 km ²	minst 30 tim	minst 50 tim

Som lättinventerade betraktas exempelvis slättområden, magra skogar med mycket öppen mark (hyggen eller mossar) samt områden med gott om bilvägar. Som svåra betecknas dels skogar med dåliga vägnät, dels alla rika och omväxlande områden med nedsatt framkomlighet på grund av kuperad terräng, kärrmarker, åar eller sjöar med öar.

Utvärdering av metoden

Som regel bör uppgifter om såväl artsammansättning som numerär inhämtas som underlag för beslut som rör fågelfaunan. I enstaka fall kan dock enbart kvalitativa data, d v s en sammanställning över vilka arter som förekommer, vara av värde. Att inhämta sådan information kan vara aktuell då begränsad inventeringstid står till förfogande, då inventeringen skall omfatta stora ytor, då de ekonomiska resurserna är små eller då det bedöms som viktigare att ha en så komplett artlista som möjligt än att ha kvantitativa data om bara en del av arterna.

Metoden har i föreliggande norm beskrivits i enlighet med rutinerna för Svensk fågelatlas, som är ett riksomfattande projekt för kartläggning av samtliga häckande fåglars utbredning med en upplösningsgrad på 5x5 km². Metoden kan användas vid inventering inom alla typer av terräng.

Att en art saknas i artlistan betyder naturligtvis inte att den med säkerhet också saknas i den inventerade rutan. Det är mycket svårt att säkerställa att alla förekommande arter verkligen kommer med. Är inventeringen välgjord och täcker olika delar av häckningssäsongen och dygnet torde dock riskerna att man missat flera arter vara obetydliga.

Praktiska tips

Genom en god planering ökar man möjligheterna att få en fullständig artlista över häckfågelfaunan under kortast möjliga tid. Planeringen kan bl a bestå i att man på förhand undersöker vilka arter som tidigare registrerats i området, var dessa påträffats och vilka områden som redan är kända för att ha stor artrikedom. Man kontrollerar då först dessa lokaler. Är området stort, bör man också planlägga färdvägen inom området med hjälp av karta och ev kombinera arbete inom flera områden samma dag om detta spar tid. Bil eller annat transportmedel används så snart det finns tillräckligt med vägar i undersökningsområdet.

Man skall eftersträva att besöka alla förekommande biotoper. Stora biotopmässigt enhetliga delar av undersökningsområdet behöver dock inte gås igenom helt.

	78065-GZ		BIOLOGISKA INVENTERINGS- NORMER SNV	BIN FÅGLAR
	1500 ex			Artlistning F61.1 Sid 5

Referenser

Metodik

Sören Svensson 1974: Mer om Svensk fågelatlas - Vår Fågelvärld 33:1

Fältprotokoll och datarutiner

Svante Lindroth, Avd för ekologisk zoologi, Umeå Universitetet,
901 87 UMEÅ
Tel 090/12 56 00 - 273

Lars Österdahl, Biodata, Naturhistoriska Riksmuseet
Fack, 104 05 STOCKHOLM
Tel 08/15 02 40

PROJEKT	I KOMMUN		DAY	5/5 1977	ARTLISTNING	BIN F61.1	
LOKAL	Y-BY ÅNG		VEGD	+9	BLAD	1	
NUM	11	27184	LEG				
NAMN	ANDERS BERTIL CARLSSON		ST	09H36			
ART	F	AAC					
ART	0630	S.T.A.R.T.					
ART	0631	B.O.F.I.N.					
ART	0637	L.Ö.S.Ä.N.					
ART	0641	S.T.A.R.F.					
ART	0649	T.A.O.X.E.					
ART	0650	T.A.T.R.A.					
ART	0665	S.T.H.A.C.					
ART	0701	B.O.F.I.N.					
ART	0715	T.A.O.X.E.					
ART	0725	J.Ä.S.P.A.					
ART	0730	S.V.F.L.U.					
ART	0735	S.L.U.T.					

Exempel på ifylld blankett till Artlistning BIN F61

BIN FÅGLAR	BIOLOGISKA INVENTERINGS- NORMER SNV	78065-GZ	
Artlistning F61.1 Sid 6		1500 ex	